

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR: 2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	ISTORIE
1.3 Departamentul	Istorie antică, Arheologie și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii	ISTORIA ARTEI

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Metodologia istoriei artei						
2.2 Titularul cursului	Lect. Univ. Dr. Vladimir Cretulescu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Univ. Dr. Vladimir Cretulescu						
2.4 An de studiu	II	2.5. Semestru	1	2.6. Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS, DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru alocate activităților didactice)

3.1 Nr. ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 Curs	2	3.3 Seminar	2
3.4 Total ore în planul de învățământ	56	Din care: 3.5 Curs	28	3.6 Seminar	28
Distribuția fondului de timp:					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					9
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat					8
Examinări					9
Alte activități:					-

NOTĂ: Timpul dedicat activităților didactice, însumat cu timpul de studiu individual = 1 credit x 25 ore

3.7 Total ore studiu individual	44
3.8 Total ore pe semestru	56
3.9 Numărul de credite	4

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe de bază privind mecanismele socio-culturale și politice caracteristice istoriei moderne românești; - Capacitatea de a defini și utiliza limbajul de specialitate în istoria artei; - Cunoașterea și recunoașterea unor genuri, stiluri și școli artistice; - Capacitatea de a utiliza principalele concepte necesare pentru prezentarea operelor de artă și a genurilor artistice; - Capacitate de contextualizare istorică și culturală a operelor de artă; - Capacitatea de a interpreta și explica relația dintre fenomenele artistice și contextul cultural-istoric; - Capacitatea de a realiza o interpretare primară a rezultatelor analizelor tehnice, stilistice ale unei opere de artă; Capacitate de evaluare estetică a operelor de artă; - Capacitatea de a aplica metode specifice de descriere și analiză a operei de artă; - Capacitatea de a interpreta iconografic și iconologic opera de artă;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Abilitatea de a redacta materiale documentare (texte științifice și de popularizare) în domeniul artelor plastice (privitoare la opere de artă, artiști, școli și genuri artistice).
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile fata de domeniul științific al istoriei artei; - promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice având la bază toleranța, libertatea de exprimare, dialogul și respectul reciproc; - cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice; - valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice; - participarea la propria dezvoltare profesională.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Studentii vor căpăta cunoștințe de bază privind metodele moderne specifice studiului istoriei artei.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - La finalul programului, studenții vor cunoaște, în linii mari, istoria evoluției metodologiilor de studiu ale istoriei artei, din Antichitate până în prezent; - La finalul programului, studenții vor poseda noțiunile și stăpâni competențele de bază pentru utilizarea aplicată a diverselor metode de investigație moderne și contemporane, specifice istoriei artei: analiză formală, analiză iconografică și iconologică, analiză semiotică, studiu din perspectiva istoriei ideilor, analiză din perspectivele marxistă, feministă, psihanalitică, a teoriei queer, a studiilor culturale și post-coloniale, precum și analiză în cheie hermeneutică, sau dintr-o perspectivă structuralistă sau post-structuralistă, deconstrucționistă sau post-modernă. - La finalul programului, studenții vor deține noțiunile de bază privitoare la conceperea, realizarea și redactarea unei cercetări de istoria artei de dimensiunile unui articol academic (10 – 20 de pagini standard).

8. Conținuturi

8.1 Curs		Metode de predare	Observații
1	Tema 1: Curs introductiv: Scurtă incursiune în istoria teoriei și metodologiei artei, de la Pliniu până la postmodernism.	Prelegere	
2	Tema 2 : Formalismul (analiza formală) vs. analiza iconografică și iconologică : problema semnificației - intrinsecă, sau extrinsecă operei de artă?	“	
3	Tema 3: Analiza semiotică și problema tensiunii dintre cuvânt și imagine, în analiza operei de artă.	“	
4	Tema 4: Locul artei în istoria ideilor și privirea materialismului marxist asupra artei.	“	
5	Tema 5: Aporturi ale „școlii critice” la teoria și metodologia arte (1): lecturile feministă, LGBTQ+ și Queer Theory.	“	
6	Tema 6: Aporturi ale „școlii critice” la teoria și metodologia artei (2): studiile culturale și teoria postcolonială.	“	
7	Tema 7: Abordări psihanalitice în studiul istoriei și teoriei artei: Freud, Lacan și psihologia privirii („the gaze”).	“	

8	Tema 8: Teoria receptării: psihologia artei, reader response theory și estetica receptării.	“	
9	Tema 9: Hermeneutica. Abordări hermeneutice în studiul istoriei artei.	“	
10	Tema 10: Structuralism și post-structuralism. Abordări structuraliste și post-structuraliste în studiul istoriei artei.	“	
11	Tema 11: Deconstructivismul. Abordarea deconstructivistă în studiul istoriei artei.	“	
12	Tema 12: Postmodernismul. Abordări postmoderne în studiul istoriei artei.	“	
13	Tema 13: Cum se concepe, realizează și redactează o cercetare de istorie a artei: utilizarea teoriei și metodei în demersul de cercetare.	“	

Bibliografie selectivă:

Arnold, Dana, *Istoria artei. O foarte scurtă introducere*, Elena Ahire (trad.), Editura Litera, București, 2020.

Berger, John, *Feluri de a vedea*, Radu Șorop (trad.), Editura Vellant, București, 2018.

D'Allea, Anne, *Methods & Theories of Art History*, Laurence King Publishing Ltd, London, 2005.

Fernie, Eric (ed.), *Art History and its Methods: a Critical Anthology*, Phaidon Press Ltd, London, 1995.

Panofsky, Erwin, *Perspective as Symbolic Form*, Christopher S. Wood (trad.), Zone Books, New York, 1997.

Preziosi, Donald (ed.), *The Art of Art History: a Critical Anthology*, Oxford University Press, Oxford, 2009 [1998].

Riegl, Alois, *Historical Grammar of the Visual Arts*, Jacqueline E. Jung (trad.), Zone Books, New York, 2004.

Vătășianu, Virgil, *Metodica cercetării în istoria artei*, Editura Meridiane, București, 1974.

8.2 Seminar		Metode de predare	Observații
1	Tema 1: Prezentarea tematicii de curs și seminar, precum și a metodei și condițiilor de evaluare. Atribuirea sarcinilor de lectură și prezentare pentru viitoarele întâlniri de seminar.	Expuneri individuale pe teme prestabilite	
2	Tema 2: Discutarea cu studenții a două studii clasice de analiză formală, respectiv analiză iconografică.	“	
3	Tema 3: Discutarea cu studenții a două studii clasice de analiză semiotică a artei, respectiv de problematizare a relației dintre cuvânt și imagine.	“	
4	Tema 4: Discutarea cu studenții a două texte importante ce problematizează studiul istoriei artei din perspectiva istoriei ideilor, respectiv din perspectivă marxistă.	“	
5	Tema 5: Discutarea cu studenții a două texte importante ce problematizează studiul istoriei artei dintr-o perspectivă feministă, respectiv din perspectiva teoriei queer.	“	
6	Tema 6: Discutarea cu studenții a două texte importante ce problematizează studiul istoriei artei din perspectiva studiilor culturale, respectiv din cea a teoriei post-coloniale.	“	
7	Tema 7: Discutarea cu studenții a două texte importante ce discută aplicațiile abordării psihanalitice în istoria artei.	“	
8	Tema 8: Discutarea cu studenții a două texte importante de teorie a receptării în artă.	“	
9	Tema 9: Discutarea cu studenții a două texte importante ce tratează abordări ale istoriei artei din perspectiva hermeneuticii.	“	

10	Tema 10: Discutarea cu studenții a două texte importante tratând aplicații ale paradigmatelor structuralistă, respectiv post-structuralistă, în studiul istoriei artei.	“	
11	Tema 11: Discutarea cu studenții a unui text care exemplifică abordarea deconstructivistă a studiului istoriei artei.	“	
12	Tema 12: Discutarea cu studenții a unui text care exemplifică abordarea postmodernă a studiului istoriei artei.	“	
13	Tema 13: Recapitulare generală. Discutarea preliminară a subiectelor de examen.	“	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<p>Prezentul curs și seminar sunt concepute pentru a forma competențe necesare în vederea ocupării unor poziții profesionale în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sistemul de educație artistică preuniversitar sau universitar; - piața privată de artă (consignații, galerii de artă, case de licitații); - instituții muzeale de artă, fie ele de stat sau private; - instituțiile de stat însărcinate cu inventarierea și conservarea patrimoniului cultural fix și mobil (Institutul Național al Patrimoniului, etc.).
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în notă
10.4 Curs	<p>Redactarea unui eseu care demonstrează buna înțelegere a uneia din metodele de cercetare predate la curs (la alegerea studentului), prin aplicarea respectivei metode în analiza unei opere de artă (la alegerea studentului).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studentul trebuie să demonstreze o bună stăpânire a fundamentelor teoretice ale metodei, precum și a principiilor practice ale implementării sale în cercetare. <p>Studentul va trebui, obligatoriu, să prezinte o metodă diferită de cea / cele inclusă / incluse în articolul de cercetare pe care l-a ales pentru prezentarea sa de seminar.</p>	Examen scris (proiect)	50%

10.5 Seminar/Laborator	<p>Prezentarea la seminar a unuia din articolele academice incluse în pachetul de seminar (articole clasice de cercetare în istoria artei, care folosesc una sau mai multe din metodele predate la curs).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studentul trebuie să demonstreze o bună înțelegere a metodologiei folosite de către autorul articolului, respectiv a ariculării aplicate a respectivei metodologii, în construcția argumentativă a articolului prezentat. <p>Prezență minimă de 50% (minim 6 prezențe) la întâlnirile de seminar.</p>	Evaluare continuă (de parcurs)	50%
10.6 Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> - Deținerea unei cunoașteri de bază a conceptelor elementare care se află în centrul fiecărei metode de investigație a istoriei artei alese spre impementare, și discutate la curs și la seminar, precum și a dinamicilor fundamentale de implementare ale respectivei / respectivelor metode. - Capacitatea de a se exprima corect gramatical, coerent și elocvent, atât verbal cât și în scris. - Prezență de minimum 50% la seminar, și prezentarea – în cadrul orelor de seminar – a cel puțin unui articol academic din pachetul de seminar. 			

Data completării:

24.09.2024

Semnătură:

